

Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук

СИЛАБУС

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	ОК2.17 Гендерні аспекти соціальної роботи
Статус дисципліни	Нормативна
Рівень вищої освіти, форма навчання	Перший (бакалаврський), денна форма
Освітньо-професійна програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Рік навчання, семестр	4-й рік (8-й семестр)
Мова викладання	Українська
Викладач	Грицанюк Віта Василівна, к. політ. наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
E-mail	v.hrytsanyuk@ldubgd.edu.ua
Сторінка курсу в ВУ	http://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=1654
Консультації	Згідно розкладу консультацій кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук

2. Анотація до курсу

Зміст навчальної дисципліни «Гендерні аспекти соціальної роботи» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти знань про основні здобутки феміністичної теорії, ознайомлення з механізмами конструювання гендеру, гендерними ролями, проявами сексизму в різних сферах життєдіяльності, навчити виявляти й визначати соціальні стереотипи, зрозуміти глибину проникнення гендерних стереотипів у повсякденне життя, аналізувати й попереджати ризики існуючих стереотипів та прояви гендерно зумовленого насильства. Досліджувати процеси соціальних змін у суспільстві, громадах, родинах, проблематику гендерних нерівностей, ключові елементи феміністичної та квір-теорії. Майбутні фахівці соціальної роботи повинні мати сформованні вміння використовувати знання про гендер в професійній діяльності, зокрема, для прогнозування поведінки своїх майбутніх клієнтів, вміти бачити місце гендерних стереотипів у виникненні складних життєвих обставин клієнтів.

3. Мета і завдання курсу

3.1. Мета навчальної дисципліни – полягає у створенні умов для засвоєння здобувачами вищої освіти цілісної системи знань на основі наукового підходу про «гендерну рівність».

Систематизувати знання про гендерні дослідження і способи побутування гендеру в різних суспільних сферах та соціальних інститутах.

3.2. Завдання:

- формування знань про виникнення та поняття «гендер» та «гендерну рівність»
- розкриття способів побутування гендеру в різних суспільних сферах та соціальних інститутах
- навчити виявляти й визначати соціальні стереотипи, зрозуміти глибину проникнення гендерних стереотипів у повсякденне життя, аналізувати й попереджати ризики існуючих стереотипів.
- формування вмінь самостійно здобувати і застосовувати гендерні знання, спостерігати і пояснювати суспільні явища;
- формування толерантне ставлення до гендерного різномайття;
- формування вмінь використовувати знання про гендерну рівність в професійній діяльності, зокрема, для прогнозування поведінки своїх майбутніх клієнтів та враховувати при допомозі

3.3. Компетентності:

К Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК01 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК03 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК07 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК09 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК14 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК11 Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК12 Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

ФК15 Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

ФК16 Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

ФК18 Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

3.4. Програмні результати навчання:

РН01 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН02 Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

РН04 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН08 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціальнополітичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН09 Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

РН10 Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН11 Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН16 Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

РН20 Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

РН21 Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

РН22 Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

4. Формат і обсяг курсу

Формат курсу	Навчальний матеріал дисципліни структурований і складається з 14 тем, які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами. У процесі вивчення курсу здобувачі вищої освіти також повинні брати активну участь в обговоренні дискусійних питань.
Обсяг дисципліни:	5 кредитів / 150 академічних годин, з яких: лекцій – 28 годин, практичних – 28 годин, самостійної роботи – 94 години.
Форми навчання	лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота (у тому числі виконання здобувачами освіти індивідуальних завдань у позааудиторний час з подальшою їх перевіркою на семінарських заняттях).

5. Тематика та зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
4-ий семестр					
Тема 1. Гендер як наука та навчальна дисципліна	11	2	2		7
Тема 2 Гендерні стереотипи та джерела їх відтворення.	11	2	2		7
Тема 3. Виникнення та становлення теорії гендеру: історичний аспект.	11	2	2		7
Тема 4. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності	11	2	2		7
Тема 5. Фемінізм як соціальна теорія і суспільний рух.	11	2	2		7

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
Тема 6. Толерантність і гендерна рівність в світових релігіях	11	2	2		7
Тема 7. Гендерні питання в ЗМІ	11	2	2		7
Тема 8. Гендер і ринок праці	11	2	2		7
Тема 9. Гендерні відносини в родині	11	2	2		7
Тема 10. Сучасні концепції маскулінності крізь призму гендерних норм та насильства	11	2	2		7
Тема 11. Гендерні дослідження домашнього насильства	10	2	2		6
Тема 12. Гендерні дослідження аналітичних центрів.	10	2	2		6
Тема 13. Основні напрями державної гендерної політики в Україні	10	2	2		6
Тема 14. Зарубіжний досвід реалізації гендерної політики на державному та місцевому рівні	10	2	2		6
Усього годин за семестр	150	28	28		94
Усього годин	150	28	28		94

6. Інформаційний обсяг дисципліни

Тема 1. Гендер як наука та навчальна дисципліна.

Поняття гендеру. Становлення теорій гендеру. Соціальний конструктивізм і інтеракціонізм. Інституціалізація статі. Ритуалізація статі. Специфіка гендерного підходу до аналізу соціальних процесів у суспільстві. Характеристика фемінних та маскулінних тенденції сучасного суспільства. Гендерні ролі та стереотипи.

Тема 2 Гендерні стереотипи та джерелайх відтворювання.

Поняття «стереотип». Гендерні стереотипи. Роль загальноприйнятих стереотипів у формуванні гендерної ролі. Гендерні стереотипи в мові. Мовний сексизм та його прояви. Гендерна асиметрія мови. Мовний сексизм та шляхи його подолання

Тема 3. Виникнення та становлення теорії гендеру: історичний аспект.

Егалітарні ідеї "Держави" Платона. Ідея природної ієрархії статей в Аристотеля. Ранньохристиянська рецепція статі. Євангельська ідея рівності та її трансформація в роботах Отців Церкви. Дихотомія духовного/матеріального та ієрархія статей у св. Августина. Усталення статевої ієрархії в філософії томізму. Проблема статі в контексті ренесансного гуманізму. Ідея природної рівності жінок і чоловіків у Т. Гоббса. Патріархальна теорія Філмера та її критика Дж. Локом. Теорія статевого диморфізму Ж-Ж. Руссо: "раціональний" чоловік та "емоційна жінка". Рефлексія проблеми статі в Канта. Подолання статевої односторонності в філософії німецького романтизму.

Тема 4. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності.

Біологічні чинники гендеру. Психологічні чинники гендеру. Соціокультурні чинники гендеру. Статеворольовий підхід у вивченні статі. Соціорольова теорія Р.Лінтона, Т.Парсонса та Дж.Мердока. Сутність поняття «ідентичність». Маскулінність та фемінність - як система властивостей особистості. Рольові девіації особистості та їх характеристика

Тема 5. Фемінізм як соціальна теорія і суспільний рух.

Соціальні умови життя жінок у XIX - XX ст. Ідеологія фемінізму. Історія становлення й розвитку ідеології фемінізму в Україні. Становлення та розвиток організованого жіночого руху.

Тема 6. Толерантність і гендерна рівність в світових релігіях

Гендерні дослідження релігії: до порушення проблеми. Гендерні дослідження релігії: етапи і напрями. Гендерний аналіз архаїчних релігій та міфологій. Гендерний аналіз релігій Давнього Єгипту і Стародавньої Індії. Гомосексуальність в архаїчних міфах і ритуалах. Гендерний аналіз християнства. Гендерний аналіз юдаїзму. Гендерний аналіз ісламу.

Тема 7. Гендерні питання в ЗМІ

Сутність поняття комунікації. Масова комунікація. Масова інформація. Засоби масової інформації. Предмет дослідження соціології масових комунікацій. Структура засобів масової інформації., функції засобів масової інформації. Основні підходи до вивчення масової комунікації: концепція тотального впливу, концепція обмежених ефектів, концепція глобалістської орієнтації, семіотична концепція, постмодерністська концепція. Особливості функціонування ЗМІ. Сексизм в рекламі. Протидія сексизму у медіа.

Тема 8. Гендер і ринок праці.

Соціоекономічні підвалини гендерних відносин. Домашня й оплачувана праця: проблема зіставлення. Жінки та чоловіки на ринку праці. Рівень конкурентоспроможності жінок на ринку праці. Гендерні гарантії в сфері праці. Гендерні співвідношення на ринку праці. Жінки в «чоловічих» сферах діяльності (військові, пожежники, шахтери).

Тема 9. Гендерні відносини в родині.

Інститут родини та гендерний розподіл ролей: основні підходи. Сім'я і диференціація соціо-статевих ролей. Сучасна українська родина: теоретичний та практичний аспекти. Тенденції розвитку сучасної української сім'ї.

Тема 10. Сучасні концепції маскулінності крізь призму гендерних норм та насильства

Соціально-демографічний портрет сучасного чоловіка. Маскулінність як гомофобія. Зайнятість та відносини на ринку праці. Здоров'я та якість життя. Гегемонна маскулінність як чинник чоловічого (не)здоров'я. Досвід дитинства та стосунки чоловіків із власними дітьми. Моделі стосунків у батьківській родині. Батьківство та ставлення до власних дітей.

Тема 11. Гендерні дослідження домашнього насильства.

Характеристика причин розлучень. Причини та обставини конфліктів у сім'ї. Сприйняття до гендерно зумовленого насильства. Особистий досвід вчинення насильства щодо жінок. Емоційний стан кривдників. Шляхи вирішення конфліктів у родині та настанови на пошук допомоги. Зарубіжний досвід подолання гендерно зумовленого насильства

Тема 12 Гендерні дослідження аналітичних центрів.

Гендерний аналіз роботи аналітичних центрів. Як збільшити економічну активність жінок та чому це важливо для економіки. Гендерованість ринку праці. Жінки-іммігрантки в Україні: проблеми та бар'єри у доступі до гідної праці. Сексуальне рабство: проблеми подолання. Сексуальна освіта в українських школах: зміст та особливості реалізації.

Тема 13. Основні напрями державної гендерної політики в Україні.

Сутність поняття державна гендерна політика. Міжнародні зобов'язання України щодо гендерної рівності. Діяльність центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення гендерної рівності. Реалізація програм щодо забезпечення гендерної рівності під час воєнних дій. Гендерний підхід в організації роботи місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Державна політика запобігання гендерно зумовленому насильству під час війни і в повоєнний час.

Тема 14. Зарубіжний досвід реалізації гендерної політики на державному та місцевому рівні.

Сутність поняття державна гендерна політика. Міжнародні зобов'язання України щодо гендерної рівності. Діяльність центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення гендерної рівності. Реалізація програм щодо забезпечення гендерної рівності на місцевому рівні.

7. Завдання для самостійного опрацювання

З метою закріплення отриманих практичних навиків, здобувачі освіти виконують індивідуальні завдання. Тематика індивідуальних завдань відображені у електронному освітньому середовищі «Віртуальний університет». Індивідуальне завдання – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань студентами у процесі навчання. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладача.

8. Методи навчання

Основні форми організації навчання: лекції, семінарські заняття із поточним контролем, виконання індивідуальних завдань, тематична контрольна робота, консультації.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні і практичні (аспект передачі і сприймання навчальної інформації); індуктивні та дедуктивні (логічний аспект); репродуктивні та проблемно-пошукові (аспект мислення); самостійної діяльності (аспект управління умінням).
2. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усний, письмовий, тестовий.
3. Логічні методи навчання – моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, формалізації, індуктивний, дедуктивний.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Комп'ютери на базі процесорів Intel Pentium Gold G5400, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, PowerPoint, Word, Excel), електронне освітнє середовище «Віртуальний університет»(на базі платформи Moodle).

9. Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_15.12.2023.pdf та «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyuvannya.pdf.

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має за мету перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти знань з Гендерних аспектів соціальної роботи. Для

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

поточного контролю якості знань здобувачів вищої освіти використовуються такі форми: усні опитування та індивідуальні відповіді на семінарських заняттях; тестування за окремими темами курсу; підготовка рефератів (презентацій) до семінарських занять.

Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки за диференційований залік та екзамен.

Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Тестові завдання	З метою самоконтролю засвоєних знань, курсом передбачено проходження тестових завдань у електронному курсі «Віртуального університету». Тестові завдання будуть включені у підсумковий (екзаменаційний) тест.
Контрольна(модульна) робота	Курсом передбачено виконання 2-х контрольних робіт. Типові завдання та критерії оцінювання наведені у електронному курсі «Віртуального університету». За виконання кожної контрольної роботи можна отримати до 5 балів. Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови виконання здобувачем цих двох контрольних робіт у середовищі «Віртуальний університет».
Робота на семінарському занятті; самостійна робота	Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД». Усього за поточну роботу упродовж семестру можна отримати до 50 балів.

Підсумковий контроль

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку з використанням електронного навчального середовища «Віртуальний університет».

Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови виконання здобувачем двох контрольних робіт у середовищі «Віртуальний університет».

Семестровий контроль (диференційований залік) проводиться у формі тестування в електронному навчальному середовищі Віртуальний університет (50 тестових завдань закритого типу з вибором однієї правильної відповіді). На виконання відводиться 50 хв. (1x50).

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводяться в національну (чотирибальну) шкалу (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”, для заліків – “зараховано”, “не зараховано”).

Підсумкова семестрова оцінка		
Поточний контроль (50 балів)		Семестровий контроль (диференційований залік) (50 балів)
Семінарські заняття (40 балів)	Контрольна модульна робота (10 балів)	
(16x5) x 0,5 балів	2 МКРx5 балів	Підсумкове тестування – 50 балів (50x1 бал)

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до залікової відомості в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у наступній таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

91 – 100	A	Відмінно	зараховано
81-90	B	Добре	
71-80	C		
61-70	D		
51-60	E	задовільно	не зараховано
36-50	FX	незадовільно	
0-35	F		

10. Політика курсу

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_ta_korpo.pdf

Академічні очікування від здобувачів – своєчасне виконання завдань, передбачених силабусом дисципліни; обов'язкове відвідування і виконання практичних занять та завдань самостійної роботи.

Політика щодо термінів виконання завдань та ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються у електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі освіти здійснюють перездачу в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи:

заборгованість із поточного контролю;

заборгованість із підсумкового контролю.

Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом проходження тестових завдань та виконання контрольних робіт згідно із тематичним планом курсу. Ліквідація заборгованості з підсумкового контролю організовується в форматі перездачі екзамену.

Дотримання принципів академічної доброчесності: роботи (завдання) виконуються здобувачами самостійно, ідеї та ініціативи інших авторів використовуються лише при належно оформленому цитуванні.

Поведінка в аудиторії – неприпустимо запізнення та користування телефоном на заняттях, за винятком виконання громіздких обчислень та використанні додаткових програм в освітніх цілях; повага до думки інших колег; дотримання норм культури мовлення та ін.

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

1. Глобальний гендерний розрив в 2019 році: висновки для України. Режим доступу: <https://genderindetail.org.ua/library/ekonomika/globalniy-genderniy-rozriv-v-2019-rotsi-visnovki-dlya-ukraini-1341342.html>
2. Жінки. Мир. Безпека: Інформаційно-навчальний посібник з гендерних аспектів конфліктів для фахівців соціальної сфери /Колектив авторів. – Київ, 2017. – 172 с. Режим доступу: <https://www.genderculturecentre.org/wp-content/uploads/2018/04/ZHINKI.-MIR.-BEZPEKA.-Informaciyno-navchalniy-posibnik-dlya-fakhivciv-socialnoi-sferi.pdf>

3. Кравчук А. Традиційна орієнтація. Міфи та факти щодо ЛГБТ. Видання друге, виправлене і перероблене. / Андрій Кравчук. – К.: Центр «Наш світ», 2017. – 78 с.
4. Словник професійної термінології для майбутніх фахівців сфери соціальної роботи (до курсів) / Г.В. Коваль, Г.П. Васянович, В.В. Грицанюк, Е.І Костишин, О.М. Міщенко, В.М. Логвиненко, К.І. Савостікова. Львів: ЛДУ БЖД, 2021. 208 с.
<https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/11324>

11.2. Додаткова:

1. “Гендер для медій: підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей” / За ред. Марії Маєрчик, – Київ: Критика, 2013.
2. «Ми різні – ми рівні». Основи культури гендерної рівності: Навчальний посібник / за ред. О. Семиколенової – К.: «К.І.С.», 2007.
3. Masculinity Today: Що українські чоловіки думають про жінок, батьківство та домашні обов’язки. Режим доступу: <https://womo.ua/masculinity-today-shho-ukrayinski-choloviki-dumayut-pro-zhinok-batkivstvo-ta-domashni-obovyazki/>
4. Грицанюк В.В. Особливості запобігання гендерно зумовленому насильству в Україні / *Публічне управління та соціальна робота*, №2, 2023. С. 46-51.
<https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12503/1.pdf>
5. Грицанюк, В., Костишин, Е., Логвиненко, В. Деякі аспекти формування гендерної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи. *Ввічливість. Humanitas*. 2021. №5. С. 11–18. URL: doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.5.2>
6. Зозуля О.В. Причини виникнення гендерно зумовленого насильства серед населення України в умовах збройного конфлікту. *Актуальні проблеми психології*. 2018. Том І. Вип. 50. С. 57-64.
7. Концепція Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 № 728-р. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/728-2018-%D1%80#Text>.
8. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник / Агєєва В.П, Близнюк В.В., Головашенко І.О., Горностай П.П., Лавриненко Н.В., Луценко О.А., Маланчук-Рибак О.З., Малес Л.В. – К.: "КІС.", 2004.
9. Політова А.С. Форми гендерно зумовленого насильства в умовах збройного конфлікту (воєнного стану). *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С. 307 - 311. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/282226>
10. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/722/2019#Text>.
11. Соціально-педагогічна робота з особами, постраждалими від насильства сім’ї : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. В. Тунтуєва ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. – 172 с

11.3. Інформаційні ресурси:

1. Віртуальний університет ЛДУБЖД. URL: <http://virt.ldubgd.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Підручники з гендерної теорії в онлайн-доступі.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, кандидат політичних наук наук, доцент

— Віта ГРИЦАНЮК

«28» серпня 2023р

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Емілія КОСТИШИН

«28» серпня 2023р

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, доктор педагогічних наук, доцент

Андрій ЦЮПРИК

«28» серпня 2023р

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника навчально-наукового інституту психології та соціального захисту

Ірина БАБІЙ

«28» серпня 2023р

Дата актуалізації*					
Підпис					
Ім'я, прізвище завідувача кафедри					